

Nr 94.

Ankom till riksdagens kansli den 19 maj 1917 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 18, 33 och 59 §§ i stadgan om skjutsväsendet den 22 juni 1911.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 7 maj 1917 avlåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 350, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 18, 33 och 59 §§ i stadgan om skjutsväsendet den 22 juni 1911.

Förslaget är av följande lydelse:

»Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 18, 33 och 59 §§ i stadgan om skjutsväsendet den 22 juni 1911.

Häri genom förordnas, att 18, 33 och 59 §§ i stadgan om skjutsväsendet den 22 juni 1911 skola erhålla följande ändrade lydelse:

18 §.

Skjuts må — — — telefonstation.

Skriftlig beställning skall — — — beställningen göres.

Vid beställning skola uppgivas den resandes fullständiga namn, titel eller yrke och hemort ävensom det antal hästar eller farkoster,

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 10 saml. 56 häft. (Nr 94.)

som påfordras, tid och ort för skjutsens tillhandahållande samt namnet å det ställe, till vilket skjutsen skall utgöras. Avser beställningen skjuts, som skall tillhandahållas vid särskilt hämtningsställe, skola vid beställningen jämväl uppgivas den resandes födelseort samt, därest den resande är utlänning, den resandes nationalitet och födelsetid.

Har ej vid beställning iakttagits vad sålunda är stadgat, må densamma lämnas utan avseende. Avser beställningen skjuts, som skall tillhandahållas vid särskilt hämtningsställe, må skjuts icke lämnas, förrän i fråga om den resandes person tillförlitliga uppgifter i ovan föreskrivna avseenden kommit gästgivaren eller stationsföreståndaren tillhanda.

33 §.

Mom. 1. Gästgivare eller stationsföreståndare åligger tillse, att, då resande ankommer till skjutsanstalt för att därstädes betinga sig härbärke eller taga skjuts, den resande i dagboken antecknar sitt fullständiga namn, titel eller yrke samt födelseort och hemort ävensom dagen, då han ankommit till skjutsanstalten. Gästgivare eller stationsföreståndare åligger vidare tillse, att den resande, innan han lämnar skjutsanstalten, i dagboken antecknar dagen, då resan äger rum, den ort, varifrån resan företages, och den, till vilken resan ställes, ävensom, där resan anträdades med skjuts, det antal hästar, som begagnas.

Är den resande utlänning, har gästgivaren eller stationsföreståndaren att tillse, att den resande vid ankomsten, utöver här ovan först omnämda uppgifter, i dagboken antecknar sin nationalitet och födelsetid ävensom den ort inom eller utom riket, varest han senast uppehållit sig.

Mom. 2. Lämnas skjuts vid särskilt hämtningsställe, utan att den resande kommit tillstädes vid skjutsanstalten, skola de uppgifter, vilka jämlikt 18 § må hava av den resande avgivits vid beställningen av skjutsen, av gästgivaren eller stationsföreståndaren antecknas i dagboken. Betingas skjuts genom beställning, som i sistnämnda paragraf avses, skall gästgivaren eller stationsföreståndaren genast i dagboken anteckna tiden, då beställningen ingått.

Mom. 3. Då utlänning i ändamål, som i mom. 1 omnämnts, ankommit till skjutsanstalt, skall genom gästgivarens eller stationsföreståndarens försorg skriftlig anmälan därom, upptagande de uppgifter utlänningen, enligt vad i mom. 1 stadgas, har att vid ankomsten anteckna i dagboken, inom tolv timmar efter hans ankomst ingivas eller insändas i stad till magistraten och å landet till länsmannen. Anmälan om ut-

lännings avresa från skjutsanstalt eller, i fall som i mom. 2 första punkten avses, från särskilt hämtningsställe skall, jämte uppgift om den ort, dit utlänningsen förklarar sig närmast avresa, av gästgivare eller stationsföreståndare till vederbörande magistrat eller länsman ingivas eller insändas så tidigt, att nämnda anmälan kommer denna myndighet till handa om möjligt inom tolv timmar efter utlänningsens avresa. I anmälan om utlännings avresa från särskilt hämtningsställe skola intagas de uppgifter om utlänningsens person, som jämlikt 18 § influtit.

För anmälningar, varom nu är sagt, må gästgivare eller stationsföreståndare använda sådana blanketter, varom förmäles i 37 § uti stadgan angående hotell och pensionatrörelse den 1917.

Mom. 4. Vägrar resande att om sig lämna uppgifter i enlighet med i mom. 1 givna bestämmelser, eller finnes anledning antaga, att av resande om sig lämnade uppgifter icke äro med verkliga förhållandet överensstämmande, vare gästgivare eller stationsföreståndare pliktig att ofördröjligen därom göra anmälan hos vederbörande magistrat eller länsman. Ej må skjuts tillhandahållas resande, förrän han om sig lämnat tillförlitliga uppgifter i de avseenden, varom ovan är sagt.

59 §.

Mom. 1. Lämnas ej skjuts — — — — från och med 5 till och med 50 kronor.

Till enahanda ansvar dömes, där eljest, utom i fall varom här nedan i mom. 2 sägs, gästgivare — — — — åligger iakttaga.

Fråga om — — — — enligt 34—36 §§.

Har i målet — — — — den felande åläggas.

Har i sammanhang med — — — — vid sådan domstol.

Mom. 2. Uraktlåter gästgivare eller stationsföreståndare att fullgöra skyldighet, som enligt 33 § åligger honom, straffes med böter, högst 200 kronor.

Mom. 3. Resande, som vid meddelande av uppgift jämlikt 18 § vid beställning av skjuts för hämtning vid särskilt hämtningsställe eller enligt 33 § mot bättre vetande om sig lämnar oriktig sådan uppgift, straffes, där ej jämlikt allmän lag eller särskild författning eljest ansvar därå följer, med böter, högst 500 kronor.

Mom. 4. Förseelse, varom i mom. 2 och 3 här ovan förmäles, åtalas av allmän åklagare, i stad hos polisdомstol, därest särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare och, där sådan icke finnes, vid allmän domstol samt å landet vid allmän domstol.»

För egen del har departementschefen i detta ärende anfört följande:

»Vid föredragning inför Kungl. Maj:t den 16 februari 1917 av det inom civildepartementet utarbetade förslag till stadga angående hotell- och pensionatrörelse, uti vilket förslag i §§ 34—37 intagits föreskrifter om skyldighet för innehavare av och föreståndare för hotell och pensionat att avfordra resande vissa uppgifter att tillställas polismyndigheterna, framböll chefen för nämnda departement vid motiverandet av bestämmelserna i stadgans § 5, bland annat, att det skäl, som föranlett upptagande av omförmälda föreskrifter i berörda förslag, eller önskvärdheten att för polismyndigheterna möjliggöra utövandet av en effektiv kontroll över resande i allmänhet och särskilt över inom riket sig uppehållande utlänningar, ägde giltighet jämväl med avseende å gästgiverier och skjutsstationer, vilka anstalter emellertid i regel vore undantagna från den föreslagna stadgans tillämpningsområde.

Som bekant innehåller 33 § i stadgan om skjutsväsendet den 22 juni 1911 föreskrift om skyldighet för resande att i den vid skjutsanstalt förda dagbok anteckna, bland annat, sitt namn, titel eller yrke samt den ort, till vilken resan ställes. I fråga om svenska undersåtar torde för vinnande av överensstämmelse med föreskrifterna i förslaget till stadga angående hotell- och pensionatrörelse böra i nämnda paragraf stadgas skyldighet för den resande att jämväl lämna uppgift om sin födelseort och hemort. Tillika torde den resande böra åläggas anteckna dagen för sin ankomst, ehuruval upplysning härom i regel utan särskild anteckning lärer stå att vinna. Vidkommande utlänningar synes för åvägabringande av överensstämmelse med bestämmelserna i förenämnda stadgeförslag böra föreskrivas, att sådan resande skall, utöver de upplysningar, varom ovan förmäles, lämna uppgift jämväl om sin nationalitet och födelsetid ävensom den ort inom eller utom riket, varest han senast uppehållit sig. Samtliga uppgifter synas böra av den uppgiftspliktige inskrivas i dagboken, och torde det böra åläggas gästgivaren eller stationsföreståndaren att tillse, att den resande härutinnan behörigen fullgör sin skyldighet.

Enligt 18 § i nämnda stadga skall vid beställning på förhand av skjuts lämnas uppgift, bland annat, om den resandes namn, titel eller yrke samt hemvist. För det fall att skjutsen skall lämnas vid särskilt hämtningsställe, utan att den resande kommer tillstådes vid skjutsanstalten, torde dessa uppgifter ur kontrollsynpunkt få anses alltför knapphändiga. Det synes därför lämpligen böra föreskrivas, att i dylikt fall skola vid beställning enligt berörda 18 § uppgivas jämväl den resandes födelseort samt, om den resande är utlänning, tillika hans nationalitet

och födelsetid. Att fordra uppgift även om den ort inom eller utom riket, varest han senast uppehållit sig, synes av praktiska skäl vara i förevarande fall olämpligt och lärer väl ej heller böra anses oundgängligen nödvändigt. De lämnade uppgifterna böra, där beställningen avser skjuts, som skall tillhandahållas vid särskilt hämtningställe, av gästgivaren eller stationsföreståndaren inskrivas i dagboken.

Enligt nu gällande bestämmelser komma de uppgifter, vilka i dagboken antecknas, till vederbörande polismyndighets kännedom först då dagboken, på sätt i 35 § i skjutsstadgan är föreskrivet, inom åtta dagar efter utgången av varje månad avlämnas till magistrat eller länsman. I fråga om svenska undersåtar torde detta förhållande kunna utan avsevärd olägenhet fortfara, oaktat motsvarande föreskrifter i oförmälda förslag till stadga angående hotell- och pensionat rörelse äro av annat innehåll. Beträffande utläningar torde däremot lämpligen böra meddelas bestämmelser av enahanda innehåll som motsvarande föreskrifter i förberörda stadgeförslag. Gästgivare och stationsföreståndare torde sålunda böra förpliktas att inom tolv timmar efter utlännings ankomst till skjutsanstalt till de myndigheter, med vilka vederbörande eljest i förevarande avseende står i förbindelse, i stad magistrat och å landet länsman, därom ingiva eller insända skriftlig anmälan, upptagande de uppgifter, utläningen om sig lämnat. Jämlikt 62 § i skjutsstadgan bör anmälan, varom nu är sagt, ställas i Stockholm till överståthållarämbetet och i stad, där magistrat icke finnes, till stadsstyrelsen. Likaledes torde det böra åläggas gästgivare och stationsföreståndare att, sedan utläning lämnat skjutsanstalt, till myndighet, varom ovan sägs, ingiva eller insända anmälan om avresan med uppgift om den ort, dit resan ställes, och detta så tidigt, att berörda anmälan kommer myndigheten till handa om möjligt inom tolv timmar, efter det utläningen lämnat skjutsanstalten. Att, särskilt vid skjutsstationer, ofta nog samtliga ifrågavarande uppgifter kunna genom en och samma anmälan bringas till vederbörande myndighets kännedom, torde vara tydligt. Uppenbarligen böra jämväl de uppgifter, utläning vid beställande av skjuts till särskilt hämtningställe om sig lämnat, genom anmälan från gästgivare eller stationsföreståndare bringas till sådan myndighets kännedom i enahanda ordning, som stadgas i fråga om övriga anmälningar om utläning.

Skulle resande vägra att lämna uppgifter, varom ovan är sagt, eller anledning finnas att antaga, att av den resande om sig lämnade uppgifter icke äro med verkliga förhållandet överensstämmande, lärer, i

likhet med vad i förslaget till stadga angående hotell- och pensionatrörelse är för motsvarande fall föreskrivet, anmälan härom omedelbart böra av gästgivare eller stationsföreståndare göras hos vederbörande myndighet. Gästgivare eller stationsföreståndare synes jämväl böra vara pliktig att vägra skjuts åt resande, varom nu är fråga, intill dess den resande om sig lämnar tillförlitliga uppgifter.

Förslag till ändring av 33 § i skjutsstadgan har tidigare utarbetats inom jordbruksdepartementet. Sedan Kungl. Maj:ts samtliga befallningshavande avgivit infortrade utlåtanden över berörda förslag ävensom över här nedan omnämnt förslag till ändring av 59 § i samma stadga, har i anledning av erinringar från vissa Kungl. Maj:ts befallningshavandes sida berörda förslag undergått överarbetning, varjämte utarbetats förslag till ändring av 18 § i skjutsstadgan i det syfte, ovan antytts.

I överensstämmelse med vad som i meranämnda förslag till stadga angående hotell- och pensionatrörelse är fallet, torde böra stadgas ansvar såväl för den gästgivare eller stationsföreståndare, som underlåter att fullgöra sina skyldigheter i här ovan omförmälda hänseenden, som ock för resande, vilken vid meddelande av uppgifter, varom ovan är sagt, om sig lämnar medvetet oriktig uppgift. Föreskrifter om ansvar i berörda hänseenden torde lämpligen kunna intagas i 59 § i skjutsstadgan, i vilken paragraf jämväl synas kunna inflyta bestämmelser rörande åtalandet av nu omförmälda förseelser samt om domstol, vilken har att upptaga sådant åtal.

Förslag till sistberörda föreskrifter har inom jordbruksdepartementet utarbetats i form av förslag till ändrad lydelse av nämnda 59 § i skjutsstadgan.

Samtliga nu ifrågasatta föreskrifter torde böra träda i kraft samtidigt med den föreslagna stadgan angående hotell- och pensionatrörelse eller den 1 januari 1918.»

Utskottet.

Utskottet vill påpeka, att Kungl. Maj:t uti en till innevarande års riksdag avlåten proposition, nr 80, begärt riksdagens yttrande över förenämnda förslag till stadga angående hotell- och pensionatrörelse, ävensom att riksdagen icke funnit skäl till anmärkning mot uti §§ 34—37 av förslaget intagna föreskrifter rörande kontroll över resande. Ehuru utskottet funnit nu ifrågasatta kontrollföreskrifter väl stränga, har utskottet likväl med hänsyn till rådande exceptionella förhållanden icke velat motsätta sig desamma. Utskottet hyser emellertid den förhoppningen, att Kungl. Maj:t så snart normala förhållanden

återinträtt, går i författning om den revision av sagda föreskrifter, som omständigheterna kunna medgiva.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 18 maj 1917.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: herr greve Hamilton, Paulson, Linders, Nilsson i Tånga, Barthelson, Ingeström, friherre Silfverschiöld, Igel, Hage, Andersson och Bengtsson.
